

של שמעון פרס וחבריו. אבל אז לא היה פרס באופוזיציה, אלא היה בורג חשוב מאד במכונה השלטונית, ששילמה את החשבון היקר של הוצאת ג'ואיש אובזרב. **לא חייבים להשלים.** התשלום נעשה בצורה פשוטה ביותר: מתקציב הסוכנות היהודית, ועלידי רכישה מרוכות של גלילות מכסף כשרד הבטחון הישראלי.

מכיוון שתקציב משרד הבטחון הוא סודי, לא ברור כמה עולה הקנייה המרוכזת. ל- עומת זאת ידוע כמה יקבל השנה השבועון מהסוכנות: 170 אלף ל"י. עובדה זו פורסמה לפני שלושה שבועות עלידי העולם הזה — והיא הזכירה לראשי מפא"י מה הן זכויותיו של אותו משלם שכרהמנגן בפית' גמ. הם החליטו כי אינם חייבים להשלים יותר עם המנגינות הרפייסיות של קמחי. אולם כדי לא להיראות כפונעים בחופשי הביטוי, מצאו תירוץ אחר: מאמר על האביסלה בארץ, שעמד להתפרסם בשבועון הצינוני. הם החליטו כי יש בכך פגיעה ביעודו הצינוני של השבועון, ומיד נשלחה לקמחי הודעת-פיטורין מטעם ההסתדרות הצינונית. האיש שיקבל להבא את משכורתו כעורך השבועון יגנן אחרת.

ערד

מה הבעיות?

השאלה היא: האם סוג הבתים שניבנו מתאים לדעינו הזה של בנייה מרוכזת או שמשהו בביצוע לא תאם את הרעיון? — אני חושב שלא רק בביצוע, אלא כבר בשלביתוכנו יותר מתקדמים התייברר שלא ניתן לבצע את הרעיון עד סופו. כלומר: עוד לפני שהחלה הבנייה היה ברור שמה שאתם הולכים להקים לא יהיה טוב כפי שרצוי שיהיה?

— כן. התוכנית שעליה מדובר היא תוכנית העיר ערד, ותגילוי המדעים נשמע לפני שבוע בערד עצמה.

לבצע, לא לחכות. היתה זו פתיחה של אירוע פוליטי מסוג חדש. באולם בית העם המקומי התכנסו תושבי העיר, ליישיבה הפומבית של ועדת-חקירה מטעם תנועת העולם הזה — כוח חדש. תפקיד הוועדה: לגבות עדויות רבות ככל האפשר על העיר החדשה. בעיותיה, תוכניותיה ומשאלות תושביה. החומר שניגבה יפורסם במלואו, כי ספר לבן על ערד, ומסקנות הוועדה ישמשו יסוד לחיבור המצע של רשימת העולם הזה — כוח חדש בבחירות למועצה המקומית. העד הראשון, שסיפר על תוכניות הבניה, היה "היכין" ("יוק") גור, אדריכל, בן 36, שנימנה עם הצוות שתכנן את העיר.

עוד בטרם יתמה חקירת העד הראשון, הגיש אחד הצופים פתק למוזכר הוועדה, איש-ערד אהוד חוצן, וביקש שתניתן לו ההזדמנות להעיד. היה זה יונה פייטלזון, אף הוא אדריכל, וראש הצוות שתכנן בי שעתו את העיר. הוא קם כדי להגן על התיכנון — גילה תוך כדי כך פרטים מאד לפים עוד יותר. החשוב שבהם: המתכננים ביקשו לדחות את התחלת הקמת העיר, כי לא היו מוכנים לה. אך הממונים בירושלים לא התחשבו בהם, הורו להתחיל בביצוע. לפי התוכנית המקורית, שהודפסה בי חוברת ממשלתית נאה, היו צריכים לחיות עתה 10 אלפים תושבים בערד. גרים בה פחות משלושת אלפים.

הרבה מהתוכנית היתה צריכה להתפרנס משורה ארוכה של מיפעלים תעשייתיים, רי מבתי-מלאכה ושרותים. מנהל לישיבת-העיר דה המקומית נתבקש להעיד על מקורות התעסוקה. הוא נאלץ להודות כי למרבה ה- צער, מכל הרשימה המפורטת של מיפעלים מתוכננים, לא הוקם כמעט מאומה. תושבים רבים שמעו בהזדמנות זו לראשונה את שמות המיפעלים המיוגים.

מה כואב להם? בערד אין כמעט אביסלה, בעיקר הודות לעבודות-הפיתוח המתבצעות במפעלי סדום. מה יקרה כאשר יסיימו עבודות אלה? האם תימצא תעסוקה לרובות תושבים, שיבטיחו כי ערד תהפוך עיר של ממש? את התשובות תשתול הוועדה לקבל ממקורות ממשלתיים מוסמכים. בינתיים נשארים תושבי העיר במקום, מרותקים עלידי התלום שמשך אותם לשם מלכתחילה. חלק ניכר מהם מורכב מיוצאי קיבוצים: חלק גדל והולך של התושבים מורי כב מעולים חדשים. התערבות הזאת, מימדיה המצומצמים של העיר וריחוקה מ- שרותים מרכזיים יוצרים בעיות לא קטנות.

● יעקב גלעד, בעל מכולת (לשעבר קי (המשך בעמוד 18)

העם

כל גרמני פסול

אגודת הסופרים של ישראל הצטיינה עד כה בעיקר כאגוד מיקצועי קטנוני, מוסד שעיקר דאגתו נתון לבעיות של פנסיה, כיכור דים ותמלוגים.

השבוע סיפקה האגודה לאזרחי המדינה מזון למחשבה רוחנית עמוקה. אך לא כי תוצאה מיצירה ספרותית מסעירה, אלא על- ידי החלטה נזהלת מדהימה. החליט ועד ה- סופרים: הסופר הגרמני גינתר גראס, ה- מבקר בארץ, יוחרם עלידי האגודה.

גראס (39) הוא אחת הדמויות האמיצות ביותר של גרמניה, לוחם בלתי-מתפשר נגד לאומנות ונאציזם. אבל הוא גרמני — ולכן החליטו סופרי ישראל להחרמו.

מסריחה מגועזנות. החלטה זו עוררה מחשך ויכוח על אחת הבעיות הרגישות בתור דעה הישראלית: היחס אל גרמניה והגרמנים. השקפה אחת מוצאת את ביטוייה בדבריו של עורכדין שמואל סגל, כפי שהושמעו לא מזמן באסיפה פומבית בירושלים: "לחמ'תי בספרד בבריגדה הבינלאומית, ולצדי לחמו גרמנים אנטי-פאשיסטיים, שרבים מהם

● **צפויים כמה מחזות סובייטיים, כדי לשכך את המסע המתנהל נגד ברית-המועצות בשאלה היהודית.** במקרים קודמים, הקפידה מוסקבה על כך, שהמחזות ייעשו כלפי מוסדות ואישים יהודיים. הפעם ייעשו כלפי ישראל וישראלים. יובלטה, בין השאר, הקשרים האקדמאיים בין ישראלים לבין מוסדות השכלה ומדע בברית-המועצות, ויוזמנו מישלחות מישראל לקונגרסים בינלאומיים במוסקבה.

● **יוקם ועדי-יבואי של עורכדין לשמירה על זכויות האזרח.** היוזמה להקמתו של הוועד התעוררה לאחר פרשת המעצרים הסודיים, ובין עורכדין שכבר נתנו את הסכמתם לכך, מצויים אנשי מפלגות שונות ובלתי-מפלגתיים. הוועד יידום בדיקה מחדש של שורת חוקים, כדי לדרוש תיקונים, במטרה להבטיח שמירה קפדנית על זכויות האזרח.

● **האם פעלו שליחי הביון האמריקאי נגד ישראל?** זאת ינסו לברר באופן דיסקרטי נציגי ישראל בווינגטון. בשעתו התפלא משרד החוץ הישראלי נוכח מעשי המשלחת האמריקאית בקונגרס הסטודנטים בניירובי, שתבעה והשיגה החלטה אנטי-ישראלית קיצונית. עתה נתברר כי הקונגרס נערך מטעם אירגון שקיבל הקצבות מן המוסד המרכזי לביון של ארצות-הברית, ויש לשער כי השליחים האמריקאיים — ביניהם שני יהודים — היו אנשי המוסד. פתרון אפשרי לתעלומה: שהאמריקאים פעלו כך כדי לחזור לארצות ערב, לצורכי ביון.

● **יתגלה כי במק"י קיימת קבוצת עסקנים הדוגלת**

בחתקרבנותייתר ל-

מפ"ם. הקבוצה סבורה כי יש לזרז את תהליך ההתקרבות, שהוחל בו מאז הפילוג במפלגה ה- קומוניסטית, כדי להגיע

עוד לפני הבחירות ה-

באות למצב שיאפשר

הופעה משותפת בבחי-

רות. עסקנים אלה מקב-

לים עידוד מכמה מדוברי מפ"ם, המציינים בחיוב את השינוי שחל במק"י, אם כי הם דורשים ש- הקומוניסטים יכירו גם רישמית שהתנועה הציורנית היא תנועת קידמה ביטודה.

● **מועמד חדש לכהונת שר לחינוך גבוה:** פרופסור יהושע פרוור. פרי המרצה להיסטוריה של ימי הביניים באוניברסיטה העברית, כבר מלא בעבר תפקידים צייבוריים מטעם משרד החינוך, והוא מקורב ל- מפא"י.

● **חריגתם של ראשי המישמרת ה- צעירה במפר"ם או מחוץ לתחומים ה- דתיים תסב אליהם כעס מתורש של הנהגת מפלגתם.** הסיבה ה- אחרונה: הקרנת הסרטון אני אחמד בפני כמה מאות צעירי המפלגה, בבניין קאסטל, הסרטון עורר תגובות אנטי-ערביות זועמות מצד מרבית הצופים, וכמה מהם החליטו להתלונן רשמית נגד רכזי המישמרת הצעירה על מה שכונה בפיהם כ-צלס בהיכל".

סוולאנה

שילמו בחייהם. לא אקבל לעולם את ה- השקפה כי כל גרמני פסול!"

ההשקפה הנגדית היא זו המוצאת את ב- טויה בהחלטה אגודת הסופרים. היא מעוררת את השאלה: האין היא מסריחה מגועזנות?

ציונות

שכר המגן

כל ילד אנגלי לומד בבית-הספר את הפית' גם האומה, כי המשלם את שכר המגן קובע את המנגינה. ג'ון קמחי, עיתונאי אנגלי דגול, למד השבוע על בשרו כי אי-אפשר להתעלם מפיתגמים.

הרמו הראשון ניתן לו לפני שבועיים. הוא נקרא לשגרירות ישראל בלונדון, לשתי פגישות דחופות עם סגן שר הבטחון צבי דיני שטיין. בפגישתו זו נכח גם מזכיר ההסתדרות הצינונית באנגליה, ונושא הדיון היה: בטאונה של ההסתדרות זו, השבועון ג'ואיש אובזרב, דינשטיין והמזכיר בהבירו לקמחי, עורך ה- שבועון, כי מה שהוא כותב אינו מוצא חן בעיניהם.

הם היו מוכנים למחול לו, אולי, על ה- עובדה ששם על שער שבועונו שתי תמונות בגודל שווה — של אבא אבן ושל שמעון פרס — למרות שכל אחד יודע, כי אבא אבן חשוב יותר. אבל מה שלא יכלו לבלוע בשום אופן היה מאמרה-הקפה חריף של קמחי, בו דרש משר המשפטים, יעקב שמ' שון שפירא, להתפטר בגלל פרשת בוג. בזאת רק חזר קמחי על דרישתם העיקרית של דוברי רפ"י בישראל, כשם שהיה רגיל מזה שנים רבות לבטא את כל רעיונותיהם

● **תחול התקרבות בין המפר"ל לרפ"י.** השבוע ניתן הסימן לכך, בעת הדיון בכנסת על חוק תקציבי השירותים הדתיים היהודיים, המאפשר, בצור רתו הנוכחית, את השליטה המלאה של המפר"ל במועצות הדתיות. הדובר של רפ"י באותו דיון, ח"כ מורדכי סורקיס, בלט כתומך העיקרי בעמדת המפר"ל.

● **לעומת זאת יגבר להצן של אחדות-העבודה ומפ"ם לשנות את נוסח החוק המוצע ולקצץ מעט את שליטתה של המפר"ל במועצות.** שתי המפלגות יתאמצו להוכיח לחבריהן, כי אכן יש להן השפעה בממשלה בכל הנוגע לכפייה הדתית.

● **הנהלת "קרן הנגב" ומידרשת שרהיבוקר יפתחו בסוף החודש, עם שובו של דויד ברינרויון מארצות-הברית, במסע פירסום נרחב, שיהווה מישקל-נגד למה שהם קוראים "התנכלות השלטונות להיפעל של ברינרויון."** אל המסע יצטרף, כמובן, ביגיי עצמו, הרואה לאחרונה במידרשה את גולת הכותרת של פעילותו.

● **קיימת אפשרות ש,ספורטומו כדורגל" יאסור קיומן של תחנות טוטו כבתי-עסק העוסקים גם בשטחים אחרים.** במיקרה כזה יותרו, כנראה, רוב בעלי הרשיונות על עסקיהם האחרים, שכן הרזוחים הממוצעים של בעלי תחנות הטוטו, המגיעים לעיתים קרובות לאלפי לירות ב- חודש, עולים על ריווחיהם מעסקים אחרים. יוצע, לכן, למסור את הרשיונות שיפתנו לכדורגלנים מובטלים, כדי שהם ינהלו תחנות טוטו בעצמם.